

Institutt for Fysikk

Eksamensoppgave i TFY 4125 Fysikk

Faglig kontakt under eksamen: Magnus Lilledahl

Tlf.: 73591873 / 92851014

Eksamensdato: 30.5.17

Eksamenstid (fra-til): 0900-1300

Hjelpemiddelkode/Tillatte hjelpemidler: C/Bestemt enkel kalkulator, Matematisk formelsamling (Rottman)

Annen informasjon: Oppgavesettet består kun av flervalgsoppgaver. Svar markeres på vedlagte svarark bakerst i oppgavesettet. Riv av dette arket og lever sammen med eksamensomslaget. **Husk å markere kandidatnummer på svararket.** Sett kun ett kryss. Feil svar, ingen kryss eller mer enn ett kryss gir null poeng. Ingen minuspoeng for feil svar. Alle oppgavene teller like mye. Oppgavesettet er utarbeidet av Magnus Lilledahl.

Målform/språk: Bokmål

Antall sider: 8 sider

Antall sider vedlegg: 1 side (svarark for flervalgsoppgaver)

Kontrollert av:

Dato

Sign

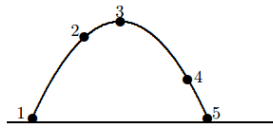

1. Usain Bolt satte verdensrekord på 200 m i Berlin i 2009, med tiden 19.19 s. Bolts hastighet $v(t)$ gjennom rekordløpet kan med noenlunde brukbar tilnærming beskrives med funksjonen

$$v(t) = v_0 \left(1 - e^{-t/\tau}\right),$$

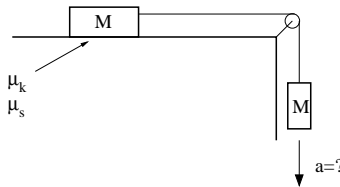
med maksimal hastighet $v_0 = 12.0$ m/s og "tidskonstant" $\tau = 1.30$ s. Hva var Bolts maksimale baneakselerasjon (dvs i fartsretningen)?

- A. 6,23 m/s²   B. 7,23 m/s²   C. 8,23 m/s²   D. 9,23 m/s²   E. 10,23 m/s²
2. En appelsin med masse $m = 0,231$ kg faller fra en posisjon 1,83 m over gulvet. Anta $g = 9,81$ m/s². Hva er hastigheten til appelsinen i det den treffer gulvet (hint: antall korrekte siffer)?
- A. 3,0 m s⁻¹   B. 2,99 m s⁻¹   C. 5,99 m s⁻¹   D. 6 m s⁻¹   E. 2,993 024 m s⁻¹
3. En kanon skyter ut ei metallkule fra bakkenivå ($y_0 = 0$) og med utgangsretning 30° over horisontalretningen. Kula lander 23 m unna. Hva var kulas starthastighet v_0 ? Se bort fra luftmotstand.
- A. 16 m s⁻¹   B. 21 m s⁻¹   C. 26 m s⁻¹   D. 31 m s⁻¹   E. 36 m s⁻¹

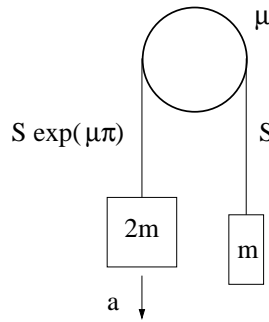
Figur 1: Oppgave 4

4. Figur 1 viser en parabolisk bane fra 1 til 5 for en ball som kastes i jordas tyngdefelt, men i fravær av luftfriksjon. Hva er retningen til ballens akselerasjon i punkt 2?
- A. Oppover og til høyre.
 B. Nedover og til venstre.
 C. Rett opp.
 D. Rett ned.
 E. Akselerasjonen er null.

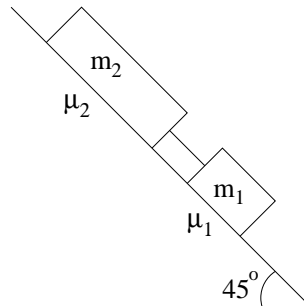

Figur 2: Oppgave 5

5. En masse M ligger på et bord og er via ei tilnærmet masseløs snor og friksjonsfri trinse bundet sammen med en like stor masse M . Koeffisienter for statisk og kinetisk friksjon mellom M og bordet er $\mu_s = \mu_k = 0.4$. Hva blir massenes akselerasjon a ?
- A. $a = 0$ B. $a = 0.3g$ C. $a = 0.5g$ D. $a = 0.7g$ E. $a = g$
6. Kinetisk friksjonskoeffisient mellom snor og sylinder i figur 3 er $\mu = 0.170$. Sylinderen er fast og kan ikke rotere. Snora går *en* gang over sylinderen (kontaktvinkel 180°), slik at snordraget endrer seg med faktoren $\exp(\mu\pi)$ fra den ene til den andre siden. De to loddene har masse hhv 2.00 og 4.00 kg. Hva blir loddenes akselerasjon a ?
- A. 0.78 m/s²   B. 1.78 m/s²   C. 2.78 m/s²   D. 3.78 m/s²   E. 4.78 m/s²

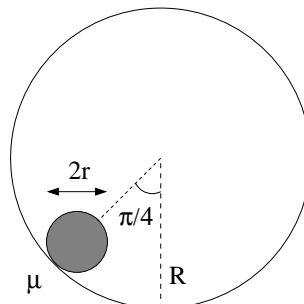

Figur 3: Oppgave 6

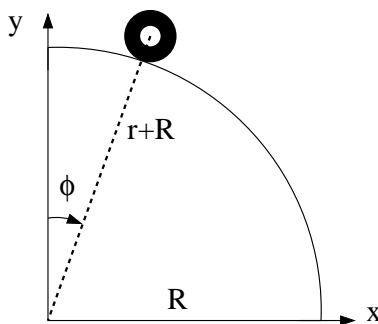
Figur 4: Oppgave 7

7. To klosser ligger på et skråplan med helningsvinkel 45° og er forbundet med ei stiv og tilnærmet masseløs stang. Klossene har masse hhv $m_1 = 80$ g og $m_2 = 160$ g. Statistiske friksjonskoeffisienter er hhv μ_1 og μ_2 (se figur 4). Hvilken ulikhet må være oppfylt for at de to klossene skal bli liggende i ro?
- $\mu_1 + \mu_2 \geq 1/\sqrt{2}$
  - $\mu_1 + 2\mu_2 \geq 3/\sqrt{2}$
  - $\mu_1 + 2\mu_2 \geq 3$
  - $2\mu_1 + \mu_2 \geq 1$
  - $2\mu_1 + \mu_2 \geq \sqrt{2}$
8. En tynn stang har en massetetthet (masse/lengde) som er gitt av $\rho(x) = 0,2 \text{ kg m}^{-1} + 0,1 \text{ kg/m}^3$, hvor x er et punkt på stangen målt fra den ene enden. Lengden av stangen er 1.0 m. Stangen er festet til en akse i den enden som er lettest. Hva er stangens treghetsmoment med hensyn på denne akse?
- 0.012 kgm^2
  - 0.045 kgm^2
  - 0.062 kgm^2
  - 0.087 kgm^2
  - 0.13 kgm^2
9. Vi har en taperull med masse $m = 70$ g, ytre radius $r = 3.75$ cm og indre radius 1.25 cm (dvs ei kompakt skive med et hull med diameter 2.50 cm i midten). Hva er et rimelig estimat for taperullens treghetsmoment I_0 med hensyn på symmetriaksen gjennom dens massesenter? Treghetsmomentet for en kompakt sylinder om symmetriaksen er $I = \frac{1}{2}mr^2$
- $I_0 = mr^2/9$
  - $I_0 = 2mr^2/9$
  - $I_0 = 3mr^2/9$
  - $I_0 = 4mr^2/9$
  - $I_0 = 5mr^2/9$

Figur 5: Oppgave 10

10. Ei kompakt kule med masse m og radius r kan rulle på innsiden av et kuleskall med radius $R > r$. Hvis kula starter ved en vinkel på 45° (se figur 5), med null starthastighet, hvor stor må da den statiske friksjonskoeffisienten μ mellom kule og kuleskall minst være for at kula fra starten av skal rulle rent (uten å gli)? Tregghetsmoment kompakt kule: $I = \frac{2}{5}mr^2$ (Tips: Newtons 2. lov for translasjon og rotasjon.)
- A. 1/7   B. 2/7   C. 1/5   D. 2/5   E. 1/3

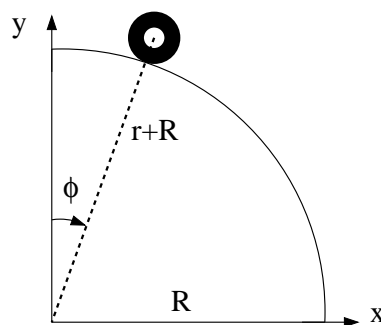

Figur 6: Oppgave 11

11. Anta at et generelt legeme med masse m , radius r og tregghetsmoment $I_0 = cmr^2$ ruller på utsiden av en kvartsirkel med radius R (se figure 6). Legemet starter med null hastighet praktisk talt på toppen (ved ϕ bittelitt større enn null) og ruller rent (dvs uten å gli) nedover kvartsirkelen. Hva er da legemets hastighet V ved vinkelen ϕ ? (Tips: Energibevarelse.)
- A. $\sqrt{2g(r+R)(1+\cos\phi)/(c+1)}$
 B. $\sqrt{2g(r+R)(1-\cos\phi)/(c+1)}$
 C. $\sqrt{g(r+R)(1+\cos\phi)/(c+1)}$
 D. $\sqrt{g(r+R)(1-\cos\phi)/(c+1)}$
 E. $\sqrt{2g(r+R)(1+\cos\phi)/(c+3)}$
12. En kloss med masse 20 g er festet til ei fjær med fjærkonstant 20 N/m. Fjæra strekkes med 2.0 cm og klossen slippes, med null starthastighet. Klossen utfører deretter dempede svingninger, der dempingskraften er proporsjonal med klossens hastighet, med dempingskoeffisient $b = 0.020$ Ns/m. Hvor mange hele perioder svinger klossen før utsvingsamplituden er redusert til 0.4 cm?
- A. 6   B. 16   C. 26   D. 36   E. 46
13. Sisyfos dytter en stor stein (tilnærmet som en rund kompakt kule, $I = \frac{2}{5}mR^2$) med masse $m = 6000$ kg og radius $R = 1,0$ m opp en bakke (sterk kar). Helningen på bakken er 25° . Anta at kraften F_s han dytter med virker parallelt med bakken og langs en linje gjennom senter på kula (altså ingen friksjon mellom hendene og kula som kan gi opphav til et dreiemoment når kula roterer). Statisk friksjonskoeffisienten mellom kula og bakken er $\mu = 0,20$. Hvor stor kraft kan Sisyfos dytte med uten at kula begynner å skli?
- A. 62 kN   B. 32 kN   C. 54 kN   D. 112 kN   E. 19 kN
14. En 3,2 m, tilnærmet masseløs, stang har tre masser festet til seg. $m_1 = 13,3$ kg på den ene enden, $m_2 = 16,2$ kg på midten og $m_3 = 32,0$ kg på den andre enden. Hvor langt fra enden med massen m_1 er massesenteret til stangen?
- A. 3,0 m   B. 2,1 m   C. 2,6 m   D. 1,1 m   E. 1,9 m

t (s)	x (cm)	y (cm)
1.101	42.400	70.749
1.118	44.142	69.668
1.134	45.901	68.559
1.151	47.683	67.272
1.168	49.575	65.799
1.185	51.422	64.259
1.201	53.396	62.550
1.218	55.474	60.782
1.235	57.587	58.804
1.251	59.698	56.570
1.268	61.834	54.088
1.285	63.992	51.421
1.301	66.162	48.545
1.318	68.331	45.362
1.335	70.501	41.989
1.351	72.681	38.260
1.368	74.858	34.323
1.385	77.054	30.139
1.401	79.246	25.593

Tabell 1: Data for oppgave 15

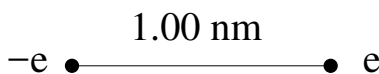
Figur 7: Oppgave 15

15. Tabell 1 viser posisjon (x, y) , målt i enheten centimeter (cm), og tid t , målt i enheten sekunder (s), for massesenteret til en taperull med masse $m = 70$ g, ytre radius $r = 3.75$ cm og indre radius 1.25 cm (dvs ei kompakt skive med et hull med diameter 2.50 cm i midten), som ruller på utsiden av en kvartssirkel med radius $R = 79.5$ cm. Hva er taperullens hastighet ved $t = 1.201$ s (basert på tallene i tabellen)?

- A. 0.7 m/s   B. 1.0 m/s   C. 1.3 m/s   D. 1.6 m/s   E. 1.9 m/s

16. Foucaultpendelen i Realfagbygget kan med svært god tilnærming betraktes som en matematisk pendel (kan se bort fra snoras masse og se på loddet som en punktmasse) med lengde $L = 25$ m. Metallkula som svinger fram og tilbake med små utsving fra likevekt, har masse $M = 40$ kg. Kulas maksimale horisontale utsving fra likevekt er $x_0 = 1.0$ m. Hva er pendelens svingetid (periode)? Se bort fra demping

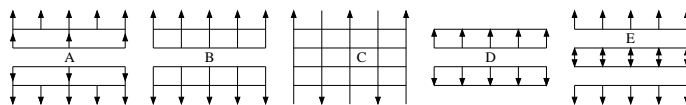
- A. $T = 4$ s   B. $T = 6$ s   C. $T = 8$ s   D. $T = 10$ s   E. $T = 12$ s

Figur 8: Oppgave 17

17. En elektrisk dipol består av to punktladninger $\pm e$ i innbyrdes avstand 1.00 nm. Hva er da elektrisk feltstyrke $|\mathbf{E}|$ i avstand 2.00 nm fra hver av de to punktladningene?

- A. 80 MV/m   B. 130 MV/m   C. 180 MV/m   D. 230 MV/m   E. 280 MV/m

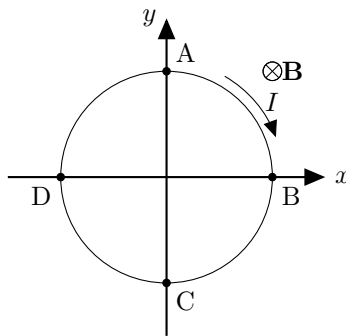

Figur 9: Oppgave 18

18. Fire svært store parallelle plan, alle med positiv uniform ladning σ pr flateareal, er plassert med fast innbyrdes avstand (se figur 9). Hvilken figur viser elektriske feltlinjer for dette systemet? (Tips: Superposisjonsprinsippet.)

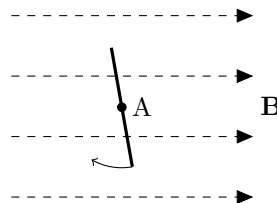
- A.   B.   C.   D.   E.

19. Etter at du gnir en ballong mot håret ditt og holder den mot veggen, hva er det som gjør at den sitter fast når du slipper den?
- Vekselvirkning med håret skaper eddy-strømmer i ballongen som induserer strømmer i veggen slik at man får magnetisk tiltrekning.
  - Ladning på ballongen polariserer molekylerne i veggen slik at man får elektrostatisk tiltrekning.
  - Gnikkingen lager små hakk i ballongen som øker friksjonskoeffisienten mellom ballong og vegg.
  - Den nære kontakten mellom vegg og ballong gir et sterkt elektrisk felt som skaper dielektrisk brudd i luften og påfølgende kjemiske reaksjoner som "limer" ballongen til veggen
  - Dielektrisk brudd rundt ballongen skaper økt temperatur og dermed oppdrift som følge av konveksjonsstrømmer i luften. Det gjør at ballongen ikke detter ned.
20. To punktladninger med lik ladning q er plassert med en avstand d . Hva er det elektriske potensialet (relativt til $V(r \rightarrow \infty) = 0$, der r er avstand fra partikkelen) midt mellom dem?
- 0
  - $\frac{q}{4\pi\epsilon_0 d}$
  - $\frac{q}{2\pi\epsilon_0 d}$
  - $\frac{q}{\pi\epsilon_0 d}$
  - $\frac{2q}{\pi\epsilon_0 d}$

Figur 10: Oppgave 21

21. En strømsløyfe ligger i ro i xy -planet (se figur 10). Et homogent magnetfelt peker i negativ z -retning (inn i planet i figuren). En konstant strøm I går i sløyfen som angitt i figuren. Hvilket av følgende utsagn er sanne?
- Sløyfen vil rotere slik at punkt A beveger seg ut av planet.
  - Sløyfen vil rotere slik at punkt B beveger seg ut av planet.
  - Sløyfen vil rotere slik at punkt C beveger seg ut av planet.
  - Sløyfen vil rotere slik at punkt D beveger seg ut av planet.
  - Sløyfen vil bli liggende i ro.
22. Magnetfeltet i en strømsløyfe med areal $A = 1,0 \text{ m}^2$ er uniformt og vinkelrett på arealet omsluttet av sløyfen. Feltet endrer seg som $B = (3,0 \text{ T s}^{-1})t$. Hva blir absoluttverdien av den genererte elektromotoriske spenningen i sløyfen?
- 2,1 V
  - 3,0 V
  - 5,2 V
  - 9,0 V
  - 12 V

Figur 11: Roterende strømsløyfe i magnetfelt sett fra siden. Oppgave 23

23. En strømsløyfe med areal A roterer i et konstant magnetfelt med konstant vinkelhastighet ω . Se figur 11. Motstanden i sløyfen er R . Hvor stor energi $E = \int \mathcal{E}(t)I(t)dt$ blir omsatt i sløyfen i løpet av en periode (Du trenger kanskje at $\int_0^{2\pi} \sin^2(x)dx = \pi$)?
- 0
  - $\frac{\omega^2 B^2 A^2 \pi^2}{R^2}$
  - $\frac{\omega^2 B A \pi^2}{R^2}$
  - $\frac{\omega^2 B^2 A^2 \pi}{R^2}$
  - $\frac{\omega B^2 A^2 \pi}{R}$

24. Veggen i et hus har to lag. Lag 1 er dobbelt så tykt som lag 2. Lag 1 har en varmeledningsevne (enhet W/mK) som er dobbelt så stor som lag 2. Begge lagene har samme areal. Anta at temperaturen i huset og omgivelsene er konstante og at vi har nådd en stasjonær tilstand. Hva er varmestrømtettheten (enhet W/m²) gjennom lag 2 sammenliknet med varmestrømtettheten gjennom lag 1?
 A. 4 ganger større B. Dobbelt så stor C. Lik D. Halvparten så stor E. En kvart så stor
25. I en reversibel Carnot-varmekraftmaskin med 3.00 mol ideell gass som arbeidssubstans utvider gassen seg isotermt ved temperatur 1000 K fra et volum $V_0 = 0.100 \text{ m}^3$ til et dobbelt så stort volum. Den isoterme kompresjonen finner sted ved 400 K. Arbeidssubstansen er en gass med adiabatkonstant 1.398. Hva er gassens maksimale volum i den beskrevne kretsprosessen?
 A. 0.20 m³ B. 0.80 m³ C. 1.40 m³ D. 2.00 m³ E. 2.60 m³
26. I en reversibel varmekraftmaskin med 3.00 mol ideell gass som arbeidssubstans utvider gassen seg isotermt ved temperatur 1000 K fra et volum $V_0 = 0.100 \text{ m}^3$ til et dobbelt så stort volum. Hvor stort arbeid W utføres av gassen under den isoterme utvidelsen?
 A. 9.3 kJ B. 11.3 kJ C. 13.3 kJ D. 15.3 kJ E. 17.3 kJ
27. I en reversibel Carnot-varmekraftmaskin med 3.00 mol ideell gass som arbeidssubstans utvider gassen seg isotermt ved temperatur 1000 K fra et volum $V_0 = 0.100 \text{ m}^3$ til et dobbelt så stort volum. Den isoterme kompresjonen finner sted ved 400 K. Hva er varmekraftmaskinens virkningsgrad?
 A. 0.50 B. 0.60 C. 0.70 D. 0.80 E. 0.90
28. I en reversibel Carnot-varmekraftmaskin med 3.00 mol ideell gass som arbeidssubstans utvider gassen seg isotermt ved temperatur 1000 K fra et volum $V_0 = 0.100 \text{ m}^3$ til et dobbelt så stort volum. Den isoterme kompresjonen finner sted ved 400 K. Hva er entropiendringen i gassen i den isoterme kompresjonen ved 400 K?
 A. -17.3 J/K B. -11.3 J/K C. 0 J/K D. +11.3 J/K E. +17.3 J/K
29. En pendel (masse $m = 1,0 \text{ kg}$, snorlengde $r = 1,0 \text{ m}$) dras ut til siden med en vinkel $\theta = 20^\circ$ og slippes ved $t = 0$ (pendelen er i ro når den slippes). Kraftene som virker på pendelen er gravitasjonskraften samt en friksjonskraft (luftmotstand) som er gitt av $F_L = -bv(t)$, hvor $v(t)$ er banefarten til massen og $b = 0,050 \text{ Ns/m}$. Anta at vi har målt vinkelhastigheten i N jevnt fordelte posisjoner fra startpunktet $\theta = 20^\circ$ til bunnpunktet og lagret disse dataene i (python)variabelen w . Hvilket av følgende alternativer skal byttest ut med `***` i koden nedenfor for at variabelen W skal gi en tilnærming for absoluttverdien av arbeidet som blir gjort av *friksjonskraften* i løpet av denne bevegelsen?

```
#Målepunktene er lastet inn i variabelen w
b = 0.05 #Friksjonskoeffisient
N = 10000 #Antall målepunkter
v0 = 20*3.14/180 #startpunkt
dv = v0/(N-1) #Vinkelintervall mellom målepunkter
dW = np.zeros(N-1)
***
W = np.sum(dW)
```

- A. $F = -m/g*np.sin(w)-b*r*w$
 $dW = F[1:N-1]*r*dv$
- B. $F = -b*r*w$
 $dW = F[1:N-1]*dv$
- C. $F = -b*r*w$
 $dW = F[1:N-1]*N$
- D. $F = -b*r*w$
 $dW = F[1:N-1]*r*dv$
- E. $F = -m/g*np.sin(w)-b*r*w$
 $dW = F[1:N-1]*r*dv$

30. En pendel (masse $m = 1,0$ kg, snorlengde $r = 1,0$ m) dras ut til siden med en vinkel $\theta = 20^\circ$ og slippes ved $t = 0$ (pendelen er i ro når den slippes). Kreften som virker på pendelen er gravitasjonskraften samt en friksjonskraft (luftmotstand) som er gitt av $F_L = -bv(t)$, hvor $v(t)$ er banefarten til massen og $b = 0,050$ Ns/m). Hvilken av kodealternativene skal byttes ut med `***` i koden nedenfor for at variabelen `v` gir en riktig gjengivelse av vinkelposisjonen (hint: finn riktig differensiallikning fra Newtons 2. lov, skriv som koblet sett med 1. ordens likninger og diskretiser disse)

```
import numpy as np

g = 9.81 #gravitasjonskonstanten
b = 0.05 #friksjonskoeffisient
N = 10000 #Antall datapunkter for diskretisering
T = 10.0 #Totalt tidsintervall
h = T/(N-1) #Tidsinterval mellom hvert datapunkt
m = 1.0 #Massen
r = 1.0 #Pendelens lengde
v = np.zeros(N) # vinkelposisjon
w = np.zeros(N) # vinkelhastighet
v[0] = 20*3.14/180 #Initialbetingelser
w[0] = 0
for n in range(0,N-1):
    ***

A. w[n+1] = (g/r*np.sin(v[n])+b/m*w[n])*h + w[n]
   v[n+1] = w[n]*h

B. w[n+1] = g/r*np.sin(v[n])*h-b/m*w[n] + w[n]
   v[n+1] = w[n]*h + v[n]

C. w[n+1] = g/r*np.sin(v[n]*h-b/m*w[n] + w[n])*h
   v[n+1] = w[n]*h

D. w[n+1] = (g/r*np.sin(v[n])*h-b/m*w[n]*h**2 + w[n]
   v[n+1] = w[n]*h + v[n]

E. w[n+1] = (-g/r*np.sin(v[n])-b/m*w[n])*h + w[n]
   v[n+1] = w[n]*h + v[n]
```

Fysiske konstanter

$$\begin{aligned}g &= 9,81 \text{ m/s}^2 \\k_B &= 1,3807 \cdot 10^{-23} \text{ J/K} \\N_A &= 6,02 \cdot 10^{23} \\R &= N_A k_B = 8,31 \text{ Jmol}^{-1} \text{K}^{-1} \\e_0 &= 8,85 \cdot 10^{-12} \text{ C}^2 \text{ N}^{-1} \text{ m}^{-2} \\ \mu_0 &= 4\pi \cdot 10^{-7} \text{ N/A}^2 \\k &= 8,99 \cdot 10^9 \text{ Nm}^2 \text{C}^{-2} \\e &= 1,60 \cdot 10^{-19} \text{ C} \\m_e &= 9,11 \cdot 10^{-31} \text{ kg} \\G &= 6,67 \cdot 10^{-11} \text{ m}^3 \text{ kg}^{-1} \text{ s}^{-2} \\ \sigma &= 5,67 \times 10^{-8} \text{ W/m}^2 \text{K}^4\end{aligned}$$

Mekanikk

$$\begin{aligned}\mathbf{a} &= \frac{d\mathbf{v}}{dt} = \frac{d^2\mathbf{r}}{dt^2} \\ \mathbf{s}(t) &= \mathbf{v}_0 t + \frac{1}{2} \mathbf{a} t^2 \\ \mathbf{v}(t) &= \mathbf{v}_0 + \mathbf{a} t \\ \mathbf{F} &= m\mathbf{a} \\ \mathbf{p} &= m\mathbf{v} \\ \frac{d\mathbf{p}}{dt} &= \mathbf{F} \\ W &= \int \mathbf{F} \cdot d\mathbf{s} \\ K &= \frac{1}{2} m v^2 \\ W_{tot} &= \Delta K \\ \mathbf{F} &= -\nabla U \\ F_t &\leq \mu_s F_\perp \\ \alpha &= \frac{d\omega}{dt} = \frac{d^2\theta}{dt^2} \\ b &= \theta r, v = \omega r, a = \alpha r \\ K_{rot} &= \frac{1}{2} I \omega^2 \\ \boldsymbol{\tau} &= \mathbf{r} \times \mathbf{F} \\ \boldsymbol{\tau} &= I \boldsymbol{\alpha} \\ I &= \sum_i m_i \mathbf{r}_i^2\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}I_r &= I_0 + Mr^2 \\ \mathbf{r}_{cm} &= \frac{1}{M_{tot}} \sum_i m_i \mathbf{r}_i \\ L &= I\omega \\ \mathbf{J} &= \Delta \mathbf{p} = \int \mathbf{F} dt \\ \mathbf{F} &= G \frac{m_1 m_2}{r^2} \hat{\mathbf{r}}\end{aligned}$$

Svingninger

$$\begin{aligned}x'' + \omega_0^2 x &= 0 \\ \omega_0 &= \sqrt{k/m} \\ T &= 2\pi/\omega \\ f &= 1/T\end{aligned}$$

Termisk fysikk

$$\begin{aligned}n &(\text{antall mol}) \\ N &= n N_A \text{ (antall molekyler)} \\ \Delta U &= Q - W \\ pV &= nRT \\ pV &= N \frac{2}{3} K_{avg} \\ W &= \int p dV \\ dQ &= nC dT \\ C_V &= \frac{3}{2} R \text{ (en-atomig)} \\ C_V &= \frac{5}{2} R \text{ (to-atomig)} \\ C_P &= C_V + R \\ \gamma &= \frac{C_P}{C_V} \\ PV^\gamma &= \text{konst (adiabatisk)} \\ TV^{\gamma-1} &= \text{konst (adiabatisk)} \\ \eta &= \frac{W}{Q_H} \\ K &= \frac{Q_C}{W} \\ \eta_{Carnot} &= 1 - \frac{T_c}{T_h} \\ dS &= \frac{dQ_{rev}}{T} \\ \Delta L &= \alpha L_0 \Delta T\end{aligned}$$

$$\begin{aligned}\Delta V &= \beta V_0 \Delta T \\ H_c &= -kA \frac{dT}{dx} \\ H_r &= Ae\sigma T^4\end{aligned}$$

Elektrisitet og magnetisme

$$\begin{aligned}\mathbf{F} &= k \frac{q_1 q_2}{r^2} \hat{\mathbf{r}} \\ \mathbf{E} &= \frac{\mathbf{F}}{q} \\ \Delta V &= -\int \mathbf{E} \cdot d\mathbf{s} \\ \Phi_B &= \int \mathbf{B} \cdot d\mathbf{A} \\ \oint_S \mathbf{E} \cdot d\mathbf{A} &= \frac{Q}{\epsilon_0} \\ \oint_S \mathbf{B} \cdot d\mathbf{A} &= 0 \\ \oint_C \mathbf{E} \cdot d\mathbf{l} &= \mathcal{E} = -\frac{d\Phi_B}{dt} \\ \oint_C \mathbf{B} \cdot d\mathbf{l} &= \mu_0 (I + \epsilon_0 \frac{d\Phi_E}{dt}) \\ d\mathbf{B} &= \frac{\mu_0}{4\pi} I \frac{d\mathbf{l} \times \hat{\mathbf{r}}}{r^2} \\ d\mathbf{B} &= \frac{\mu_0}{4\pi} q \frac{d\mathbf{v} \times \hat{\mathbf{r}}}{r^2} \\ \mathbf{F} &= q(\mathbf{E} + \mathbf{v} \times \mathbf{B}) \\ \boldsymbol{\tau} &= \boldsymbol{\mu} \times \mathbf{B} \\ \mu &= IA \\ C &= \frac{Q}{V} \\ V &= RI \\ R &= \rho \frac{L}{A} \\ M &= \frac{N_2 \Phi_2}{i_1} \\ \mathcal{E}_2 &= -M \frac{di_1}{dt}\end{aligned}$$

Annet

$$\Delta f = \sqrt{\left(\frac{\partial f}{\partial x_1} \Delta x_1\right)^2 + \left(\frac{\partial f}{\partial x_2} \Delta x_2\right)^2} + \dots$$

Vedlegg 1: Svarark (riv av og lever med eksamensomslag)

Kandidatnummer:

Fagkode:

	A	B	C	D	E
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					
11					
12					
13					
14					
15					
16					
17					
18					
19					
20					
21					
22					
23					
24					
25					
26					
27					
28					
29					
30					